GHID DE STUDIU

INVESTIȚII ÎNȚELEPTE

Cum să investești banii după voia lui Dumnezeu

DR. RICHARD PERHAI
DR. LARRY OATS

Investiții înțelepte

LARRY OATS
RICHARD PERHAI

INVESTIȚII ÎNȚELEPTE

Cum să investești banii
după voia lui Dumnezeu

MAGNA GRATIA
DASCĂLU, 2026

INVESTIȚII ÎNȚELEPTE. CUM SĂ INVESTEȘTI BANII DUPĂ VOIA LUI DUMNEZEU

Larry Oats, Richard Perhai

Copyright © 2026 Editura MAGNA GRATIA. Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă în orice formă și prin orice mijloace – electronice, mecanice, prin fotocopiere, microfilmare, înregistrare sau alt fel – cu excepția unor citate scurte în recenzii, fără permisiunea prealabilă a deținătorului drepturilor de autor.

Publicat în original sub titlul *Wise Investments: How to Invest Money and Grow Wealth God's Way,* de Larry Oats și Richard Perhai, The Mentoring Project, 2026. Tradus și publicat cu permisiunea The Mentoring Project – www.thementoringproject.com/

Traducerea: Ninel Lazăr. Corectura: Monica Lazăr. Tehnoredactare și DTP: MG Books.

Dacă nu este precizat altfel în text, citatele biblice sunt preluate din Biblia Cornilescu, ediția revizuită. Drepturi de autor British and Foreign Bible Society (BFBS) și Societatea Biblică Interconfesională din România (SBIR) 1924, 2016. Folosit cu permisiune. Referințele biblice notate cu NTR sunt preluate din Biblia, Noua Traducere Românească (NTR). Copyright 2007, 2010, 2016 de Biblica Inc. Toate drepturile sunt rezervate. Folosit cu permisiune.

ISBN: 978-630-351-369-0 (pdf).

Editura MAGNA GRATIA nu susține în mod necesar toate punctele de vedere ale autorilor pe care îi publică.

„Să nu furi" (Exod 20:15).
Respectă drepturile de autor și efortul depus pentru publicarea acestei cărți!
Cerințele MAGNA GRATIA privind drepturile de autor pot fi consultate la adresa de internet www.magnagratia.org/copyright.html.

Editura MAGNA GRATIA
Str. Liliacului nr. 26,
Dascălu-Ilfov 077075
Email: contact@magnagratia.org
Internet: www.magnagratia.org

Cuprins

Introducere. Sămânța și tensiunea 7

Partea întâi. O teologie biblică a banilor. De ce creăm bogăție 17

Partea a doua. Idolii pieței 29

Partea a treia. Principii pentru înțelepciunea financiară 45

Partea a patra. Administrarea creșterii 57

Partea a cincea. Bogăția care dăinuie mai mult decât lumea 69

Încheiere. Trăind și investind cu mâna deschisă 81

Despre MAGNA GRATIA

INTRODUCERE. SĂMÂNȚA ȘI TENSIUNEA

Îmi amintesc că, în urmă cu mai mulți ani, stăteam pe o alee veche și vorbeam cu un bărbat din biserica mea. El lucrase zeci de ani la aceeași fabrică, purtând mereu aceiași bocanci și respectând aceeași rutină. El nu era un tip ostentativ, nici nechibzuit. Făcea tot ceea ce suntem învățați să facem: să muncim din greu, să economisim și să fim atenți în viață. Dar, în ciuda tuturor acestor lucruri, tot îi era frică. Puteai vedea asta în felul în care stătea și în felul în care privea în jos, în loc să te privească în ochi. Purta în el o neliniște tăcută, care nu se potrivea cu istoricul lui de muncă statornică. Când venea noaptea, inima începea să-i bată repede în

timp ce se îngrijora că o singură mișcare nefavorabilă a pieței ar putea șterge ani întregi de disciplină. El se lupta să înțeleagă cum să depășească anxietatea financiară într-o manieră biblică, deși ascultase de principiile biblice ale muncii sârguincioase.

Mulți oameni cunosc acest fel de tensiune. Ea poate apărea chiar și atunci când situația ta financiară arată bine și, uneori, tocmai atunci este mai puternică. Lumea în care trăim ne spune mereu că banii sunt totul, că ei hotărăsc cât de în siguranță ne aflăm sau cât de valoroși suntem. Iar noi ne întrebăm adesea ce spune Biblia despre bani atunci când presiunea lumii intră în contradicție cu credința noastră.

Apoi, când mergem la biserică, auzim avertismente despre bani care pot părea mai degrabă condamnări decât lucruri care să ne ajute.

În mijlocul tuturor acestor lucruri, oamenii ajung să fie derutați. Ei se simt vinovați când au bani și speriați când nu au. Cei mai mulți creștini pe care îi cunosc nu sunt siguri cum să facă față acestei presiuni sau ce înseamnă să aibă suficient, potrivit învățăturii Bibliei. Ei se simt prinși între a fi responsabili și a fi credincioși și se întreabă dacă aceste două lucruri pot într-adevăr să se îmbine sau dacă există o diferență clară între economisire și acumularea cu lăcomie. Mulți caută sfaturi financiare creștine pentru a găsi claritate, sperând să descopere libertatea financiară prin isprăvnicie și, în același timp, să găsească pace în situații de incertitudine financiară.

MOMENTUL CÂND MI-A PICAT FISA

Am simțit și eu cândva același nod în gât. Sincer vorbesc, chiar l-am simțit. A fost o perioadă în care bugetul bisericii era extrem

de limitat, iar mașina mea a început să scoată un zgomot ciudat, și știi cum se simte asta. Este genul acela de zgomot despre care știi pur și simplu că nu-ți poți permite să începi să-l investighezi împreună cu mecanicul. Îmi amintesc că stăteam în grădină, privind un pliculeț minuscul cu semințe și gândindu-mă la cât de ridicol de mică este, de fapt, o singură sămânță.

Altfel spus, ai putea s-o mănânci chiar aici și acum, nu-i așa? Problema ar fi rezolvată, pentru o clipă. Sau... ai putea s-o îngropi. Ai putea s-o lași pur și simplu să dispară în pământ și să aștepți. Atunci mi-a picat în final fisa. Banii sunt, în esență, la fel ca acea sămânță. Ei nu sunt un dumnezeu la care ar trebui să te închini și nici vreo otravă de care trebuie să te temi. Ei bine, ei sunt doar... un instrument, ceva ce ți-a fost încredințat, ceva ce poate fi cheltuit imediat sau

plantat cu grijă pentru a fi cules sau folosit mai târziu. Când începem să investim cu o perspectivă veșnică, totul se schimbă. Totul depinde pur și simplu de ceea ce crezi cu adevărat, în adâncul tău, despre viitor și despre suveranitatea lui Dumnezeu asupra economiei. Înțelegerea acestor principii biblice legate de bani ne ajută să vedem că investim, pur și simplu, în lucruri care vor dăinui mai mult decât lumea, în timp ce ne încredem în Dumnezeu cu privire la economiile noastre pentru pensie.

ISPRĂVNICIA ÎN CONTRAST CU PROPRIETATEA

Biserica se confruntă cu această problemă de foarte multă vreme, nefiind o chestiune limitată la vremurile moderne. Chiar și reformatorii vorbeau deschis cu secole în urmă despre „chemarea" negustorilor și a meșteșugarilor. Ei credeau că afacerile puteau fi o

modalitate reală de a-ți iubi aproapele, atât timp cât erau făcute înțelept și bine. Pentru ei, sporirea averii nu însemna întotdeauna lăcomie. Ea putea duce la crearea de noi locuri de muncă, putea împlini nevoi reale și putea susține lucrarea Evangheliei. Totul avea de-a face cu administrarea cu credincioșie a resurselor, în timp ce Îl așteptau pe Domnul să revină.

Dar ei erau, de asemenea, foarte clari în privința riscurilor. Există o mare diferență între isprăvnicia autentică și simpla acumulare a banilor. „Isprăvnicia" este un cuvânt cu greutate, sensul lui având de-a face cu faptul că adevărata proprietate îi aparține altcuiva. Noi spunem că Dumnezeu deține toate vitele de pe o mie de dealuri. El stăpânește peste aurul ascuns adânc în pământ. Și, fie că recunoaștem sau nu, El stăpânește peste banii care se află chiar

acum în conturile noastre bancare.

Problema este că, de fapt, cei mai mulți dintre noi nu trăim așa. Noi trăim de parcă am fi proprietari. Și ce fac proprietarii? Ei sunt mereu neliniștiți. Proprietarii trebuie să poarte întreaga povară apăsătoare a rezultatelor. Dar ce fac ispravnicii? Ei nu trebuie să se comporte așa. Ispravnicii sunt responsabili doar să fie credincioși, nu și de rezultatele finale. Sincer vorbind, această singură deosebire schimbă totul în privința felului în care dormi noaptea.

Acest ghid de studiu are de-a face cu micșorarea distanței dintre ceea ce spunem că credem și felul în care ne administrăm banii. Și nu, aici nu există scurtături. Noi nu avem de gând să îți facem promisiuni pe care Biblia nu le face niciodată. Scriptura nu manifestă nicio toleranță față de acele scheme de „îmbogățire rapidă" deghizate în

înțelepciune spirituală. În schimb, ea oferă doar... tenacitate și răbdare. La mijloc este ascultarea continuă și statornică într-o lume care este încă destul de zdrobită.

O ATITUDINE NOUĂ

De obicei, creșterea averii după voia lui Dumnezeu are loc mult mai lent decât se așteaptă majoritatea oamenilor. Asta înseamnă să alegi să fii cinstit chiar și atunci când lipsa de onestitate ar fi mai profitabilă. Înseamnă să dăruiești chiar și atunci când economisirea pare mult mai sigură. Trebuie să acceptăm că piețele, la fel ca ogoarele adevărate, sunt afectate de același blestem din Geneza 3. În ele cresc spini și recoltele sunt compromise. Iar portofoliile de acțiuni pe bursă se pot confrunta cu dificultăți asemănătoare.

Acest ghid nu este un fel de plan detaliat pe care, dacă îl urmezi, te vei îmbogăți. L-

am scris pur și simplu ca să te ajute să respiri din nou și ca să te ajute să nu-ți mai încleștezi pumnii atât de tare. Tema lui are de-a face cu a învăța cum arată, de fapt, să ții resursele „tale" cu mâna deschisă.

Am cunoscut personal oameni cu mai mulți bani decât ar fi putut cheltui vreodată în viață, dar care duceau vieți extrem de neliniștite și anxioase. Și am cunoscut văduve care nu aveau aproape nimic, ci chiar dăruiau cu generozitate și, cumva, ele dormeau buștean. Diferența nu a fost niciodată suma de bani, ci chestiunea proprietății. Ele știau exact cui îi aparțineau banii de fapt.

În această călătorie, vom vorbi despre „teologia secerișului". Vom analiza idolii cărora le place să se ascundă chiar și în cele mai respectabile portofolii de investiții. Și da, vom aborda foarte practic modalitățile de a investi fără să ajungi să te golești pe dinăuntru.

Desigur, nu va fi o călătorie lină. Îți spunem de pe acum că probabil vei vedea locuri în care frica sau lăcomia au stat la volan mai mult decât ți-ai dat seama vreodată. Dar ascultă: acesta nu este un eșec. Este pur și simplu sinceritate. Credința adevărată rareori este ceva lin, nu-i așa? Dar există har pentru această lucrare, și există o pace reală, profundă, care te așteaptă de cealaltă parte. Să începem chiar de aici.

PARTEA ÎNTÂI. O TEOLOGIE BIBLICĂ A BANILOR. DE CE CREĂM BOGĂȚIE

SCOPUL DIVIN AL CREȘTERII. DE CE MUNCIM ȘI INVESTIM

Oamenii cultivă lucruri pur și simplu pentru că au fost creați să facă asta. Este ceva ce ține de... ADN-ul nostru. Acest întreg instinct nu a apărut din vreo teorie modernă despre piață sau dintr-un manual de economie. Nu, ci el era acolo chiar de la început. Altfel spus, Dumnezeu l-a așezat pe Adam într-o grădină și i-a spus pur și simplu să se apuce de treabă: s-o îngrijească, să facă efectiv ceva cu ceea ce primise.

Dar cum stau lucrurile cu creșterea? Acesta nu a fost niciodată un cuvânt „murdar" în Biblie. Nicidecum. Lucrurile au început să devină complicate și încurcate abia când frica și... păcatul au început să strice solul. Și aici se încurcă astăzi cei mai mulți dintre noi, poate chiar și tu. Noi nu suntem siguri dacă a face ceva să crească este un semn de credincioșie sau dacă este pur și simplu ceva periculos. Este ceva înțelept... sau este vorba, de fapt, despre ce spune Biblia cu privire la lăcomie?

Din cauza acestei confuzii, oamenii ajung, de obicei, la una dintre cele două extreme. Fie urmăresc creșterea fără absolut nicio măsură, fie o evită cu totul și încearcă să numească acest lucru „credință". Dar ce spune Biblia? Ea nu face nici una, nici alta. Ea ne oferă o perspectivă mult mai coerentă despre această întreagă chestiune și, sincer vorbind, este o

perspectivă mai realistă, învățându-ne cum să investim bani prin diversificarea biblică a investițiilor. Când privim către versetele biblice despre bani, vedem că răspunsul la dilema dacă este biblic să economisim pentru viitor este un „da" clar, cu condiția să înțelegem ce spune Biblia despre economisirea banilor prin contrast cu construirea unei averi generaționale potrivit principiilor biblice. Privind la versetele biblice despre datorii, putem vedea cum să evităm capcanele care ne împiedică să facem lucrarea la care am fost rânduiți.

ISPRĂVNICIA ÎN CONTRAST CU PROPRIETATEA. CUM SĂ ÎNȚELEGEM AURUL STĂPÂNULUI

Pilda Talanților din Matei 25 ne arată limpede că nu noi suntem proprietarii. Iar Isus ne arată acest lucru de la bun început. Un stăpân le dă slujitorilor săi banii pe care

el îi deține, după care pleacă într-o călătorie. Slujitorii lui nu stabilesc regulile și nu pun la îndoială sistemul. Ei primesc pur și simplu ceea ce li se dă și este de așteptat ca ei să acționeze. Această povestire nu este despre expresia de sine sau despre identificarea chemării personale. Este despre isprăvnicie sub autoritate.

Aurul îi aparține altcuiva. Slujitorii sunt administratori sau ispravnici, nu creatori. Ei bine, acest lucru... constituie o perspectivă care te face să reflectezi serios la felul în care trăiești. Tot ceea ce se află acum în mâinile tale – capitalul, abilitățile, oportunitatea, momentul potrivit – Îi aparține lui Dumnezeu cu mult înainte de a-ți aparține ție. Nu tu ai creat sistemul în care operezi, ci doar ai fost așezat în el. Și într-o zi va avea loc o judecată în această privință.

Observă că Isus nu îi condamnă pe slujitorii

care și-au asumat riscuri cu banii stăpânului. Dimpotrivă, El îi laudă pe aceștia, în vreme ce îl condamnă pe cel care i-a îngropat. De ce? Nu pentru că acel om a pierdut talantul, ci pentru că pur și simplu a refuzat să se implice și să-l folosească. El a ales „siguranța" în locul credincioșiei autentice. El a protejat avuția, dar a eșuat în îndeplinirea însărcinării date. Acest detaliu contează. Slujitorul acela nu a fost nechibzuit, ci a fost prea prudent. Dar cum stau lucrurile cu prudența? Atunci când ea refuză responsabilitatea, nu este ceva ce ajunge să fie lăudat. Această pildă elimină iluzia că neutralitatea ar fi măcar o opțiune. A nu face nimic este o decizie. Refuzul de a face ceva să crească este, de fapt, o formă de neascultare atunci când așteptarea este una a creșterii. Dumnezeu nu este impresionat de ideea de conservare atunci când El a cerut roade. Asta nu înseamnă că trebuie să existe creștere cu orice preț, ci doar să fii credincios

cu ceea ce ți-a fost încredințat, știind foarte bine că nu ți-a aparținut niciodată acel lucru și că nu a ținut de tine să-l ascunzi în pământ.

LUPTA FINANCIARĂ. NAVIGAREA PRIN FRICȚIUNILE CĂDERII

Dacă creșterea ar fi cu adevărat ceva simplu de făcut, nu am avea nevoie de credință, nu-i așa? Geneza 3 ne arată de ce lucrurile nu funcționează așa cum ar trebui. Pământul este blestemat și pe el cresc spini. Munca aduce sudoare și multă incertitudine. Riscul face parte acum din viață, iar acest lucru contează când vorbim despre investiții, piețe și bani.

Scriptura nu ne promite stabilitatea, ci realitatea. Piețele se prăbușesc pentru că lumea este stricată. Afacerile eșuează pentru că, sincer vorbind, oamenii sunt stricați. Portofoliile suferă pierderi pentru că nimic

din veacul acesta nu este ferit de degradare. Asta nu înseamnă că planificarea este nechibzuită, nici pe departe, dar înseamnă că planificarea trebuie făcută cu smerenie. Riscul nu este o invenție modernă, ci o consecință directă a căderii în păcat. Iar Scriptura nu ne spune niciodată să încercăm să-l eliminăm, ci să-l recunoaștem.

Am stat personal de vorbă cu oameni care credeau sincer că creștinii credincioși ar trebui să „câștige" întotdeauna din punct de vedere financiar. Dar, când au venit în cele din urmă pierderile, ei nu au pierdut doar bani, ci și-au pierdut echilibrul cu totul. În teologia lor pur și simplu nu exista loc pentru spini și mărăcini. Cu toate acestea, Biblia nu face niciodată această greșeală. Eclesiastul 11:2 spune, de fapt, să-ți împarți investițiile, să le diversifici, tocmai pentru că nu ai de unde să știi

ce nenorocire ar putea veni. Desigur, Proverbe 12:24 laudă hărnicia, dar nu oferă nicio garanție.

Isus prezumă existența incertitudinii ca fundal în aproape fiecare pildă pe care a spus-o despre bani. Credința nu înseamnă să pretinzi că pământul este mai sigur decât este în realitate. Înseamnă să lucrezi totuși acel pământ, știind că Dumnezeu rămâne suveran peste recoltă și seceriș. Riscul nu înseamnă că Dumnezeu lipsește, ci doar că încă trăim la răsărit de Eden.

ADEVĂRATUL SCOP AL CREȘTERII ȘI ÎNMULȚIRII ÎN ÎMPĂRĂȚIE

Aici motivațiile încep să conteze cu adevărat. Dacă este să fim sinceri, toți știm că a investi nu este totuna cu a acumula. Scriptura nu binecuvântează niciodată strângerea lucrurilor doar de dragul de a avea mai mult. Creșterea ține, de fapt, de capacitate,

capacitatea de a administra cu credincioșie ceea ce ți-a fost încredințat. Când ai mai multe resurse, ai și mai multă responsabilitate. Aici nu discutăm despre confort, ci despre o influență mai mare. Asta înseamnă că poți face față dificultăților fără ca lumea ta să se prăbușească, și îți oferă libertatea de a dărui cu generozitate fără să intri în panică. Acea rezervă suplimentară îți permite să răspunzi atunci când apare o nevoie reală.

Slujitorii care au dublat banii stăpânului nu au fost lăudați pentru că l-au făcut pe stăpân mai bogat sau pentru că i-au mărit suma deținută. Ei au fost lăudați pentru că s-au dovedit oameni cărora li se putea încredința mai mult. Capacitatea sau abilitatea lor a crescut. Aceasta este adevărata logică biblică din spatele investițiilor. Nu creșterea în sine este scopul, ci ea este un instrument care te ajută să slujești unui scop mai măreț.

Așadar, ce spune Biblia cu adevărat despre bani și investiții, dacă este să lași deoparte toate celelalte lucruri? Ea spune asta: fii credincios, rămâi înțelept, păstrează-ți inima smerită și, de dragul Cerului, amintește-ți cui îi aparțin banii de la bun început. Scriptura nu îți poruncește niciodată să urmărești „cel mai mare randament posibil" și asta cu orice preț. Ea îți spune să administrezi ceea ce ai cu înțelepciune și cu mult curaj. Ea nu îți promite siguranță, pentru că nu a făcut asta niciodată, dar îți promite că vei da socoteală. Ea nu spune niciodată că „credința" este același lucru cu pasivitatea sau cu a nu face nimic.

Dimpotrivă, există un motiv foarte precis pentru care Biblia îi laudă pe oamenii care chiar planifică și se pregătesc, avertizându-i în același timp pe cei care încep să se închine la propriile conturi bancare. Una

ține de ascultare; cealaltă este pur și simplu o criză de identitate.

Când averea începe să crească, atunci întrebările devin mult mai apăsătoare, nu-i așa? Atunci începi să te întrebi: „Mă face acest lucru mai generos sau doar mai rezervat?" Ești mai disponibil să sari în ajutorul oamenilor sau devii pur și simplu mai neliniștit la gândul că ai putea pierde ceea ce ai? Ești mai dispus să-ți asumi un risc pentru Împărăție sau devii obsedat să protejezi acest lucru despre care crezi că l-ai construit deja?

După cum vezi, creșterea le arată tuturor ceea ce se afla deja în inima lor. Care este scopul secerișului? Nu, nu este niciodată hambarul, ci masa. El are de-a face cu capacitatea sau abilitatea de a-i hrăni pe oameni, de a investi resurse în lucrări sănătoase și bune, și de a trece prin perioadele de lipsuri

fără să fii paralizat de frică. El are de-a face cu a avea abilitatea de a rămâne credincios într-o lume în care nevoile continuă să vină spre tine. Dumnezeu face ca lucrurile să crească pentru că, de fapt, El vrea ca ele să fie folosite. Și El le încredințează această creștere oamenilor de la care Se așteaptă să o folosească, nu celor de la care Se așteaptă să o ascundă în pământ. Aceasta este adevărata teologie a secerișului.

PARTEA A DOUA.
IDOLII PIEȚEI

O CERCETARE A INIMII ÎN PRIVINȚA ACTIVELOR NOASTRE

Banii au un fel viclean de a apărea acolo unde nu le este locul. Nu este vorba doar despre portofelul tău, pentru că ei își fac loc spre inima ta, spre imaginația ta și chiar în somnul tău. Și nu își fac o intrare zgomotoasă în acele locuri. În schimb, ei se așază în liniște și încep să îți șoptească promisiuni subtile.

Cei mai mulți oameni nu se trezesc pur și simplu într-o dimineață și decid că vor începe să se închine la piața de investiții. Totul are loc printr-o alunecare lentă și tăcută.

Începi să-i acorzi cam prea multă atenție. Apoi, dintr-odată, verifici cifrele de pe ecran mult mai des decât te rogi. Începi să simți acea „pace" doar atunci când acțiunile cresc, iar apoi trupul ți se încordează și devii neliniștit de îndată ce ele scad. Acesta este pericolul de a pierde din vedere ceea ce ne avertizează, de fapt, versetele biblice despre bani.

La un moment dat, banii încetează să mai fie un instrument pe care îl folosești și încep să se comporte ca un dumnezeu căruia îi slujești. Tocmai de aceea Scriptura revine iar și iar la acest subiect; nu pentru că banii ar fi răi în sine, ci pentru că ei sunt incredibil de convingători, ba chiar amăgitor de convingători. În cele din urmă, ei nu pot să satur și să dea împlinire. Banii sunt un dumnezeu îngrozitor, pentru că nu te pot ajuta atunci când ai cea mai mare nevoie. În

schimb, ceea ce ai nevoie sunt bogățiile cerești. Da, remediul, așa cum sublinia John Piper, nu este ascetismul, ci reorientarea. Eliberarea de influența banilor vine prin faptul că te bucuri de prezența lui Dumnezeu mai mult decât de prezența banilor. Când înțelegem cu adevărat ce spune Biblia despre bani, găsim puterea de a renunța la idolii pe care i-am construit.

PSIHOLOGIA BOGĂȚIEI. TRECEREA PRĂPASTIEI NUMITĂ „SUFICIENT"

Uite cum stau lucrurile: există acea prăpastie care pare să nu se închidă niciodată, indiferent câți bani intră în cont sau cât de perfect ai planificat fiecare detaliu. Nici măcar nu contează cât de „responsabil" crezi că ești. Există întotdeauna încă o cifră care pare puțin mai sigură decât cea pe care o ai acum. Oamenilor le place să folosească termenul „suficient", dar, ca să fim sinceri, ei

rareori știu ce vor să spună de fapt prin el. Suficient pentru ce, mai exact? Pentru cât timp? Pentru care versiune a viitorului?

Adevărata problemă nu este că oamenii vor să fie înțelepți sau pregătiți. Problema este că frica este o groapă fără fund. O poți hrăni timp de 20 de ani, și mâine se va trezi tot flămândă și va cere mai mult de la tine.

Am văzut personal oameni atingând ținte la care cândva doar visau și, după ce le-au atins, nu au simțit absolut nimic în afară de anxietate. Ușurare? Pur și simplu ea nu ține. Frica doar își schimbă forma. Ea începe să pună un alt set de întrebări. Dacă piața se schimbă? Dacă inflația înghite pur și simplu toate aceste lucruri? Dacă mi se întâmplă ceva? Dacă, până la urmă, acest lucru nu este suficient? Tocmai aceasta este prăpastia. Și nu o poți umple cu cifre.

Scriptura înțelege acest lucru mult mai

bine decât ne place nouă, de obicei, să recunoaștem. Isus a vorbit despre oameni care au strâns comori, dar și-au pierdut totuși sufletele, și nu pentru că ar fi fost nechibzuiți sau nepăsători, ci pur și simplu pentru că nu au fost niciodată în stare să se oprească. Exista întotdeauna încă un hambar de construit, încă o „rezervă de siguranță" de adăugat la grămada de avuții deja strânse. Vezi tu, piața nu-ți poate spune când este timpul să te odihnești. Ea nu știe cum să facă asta. Ea îți va oferi întotdeauna încă un motiv să stai treaz noaptea. Dacă pacea ta depinde de atingerea, în sfârșit, a unei anumite cifre, acea pace va rămâne întotdeauna măcar cu puțin în afara razei tale de acțiune. De ce? Pentru că banii nu pot satisface. Ei atrag, dar nu satisfac niciodată. Când atingi acea cifră magică la care te-ai gândi că „acum este suficient", ea se schimbă. Și face asta iar și iar. Când au fost întrebați „De câți bani ai

avea nevoie pentru a fi mulțumit?", chiar și cei mai bogați oameni au răspuns: „Încă un dolar".

CREDINȚA ÎN CONTRAST CU INDEPENDENȚA. DEMONTAREA MITULUI SUFICIENȚEI DE SINE

De obicei, bogăția nu îi face pe oameni să fie gălăgioși sau aroganți într-un fel în care toată lumea să-l poată vedea. Ea este mult mai subtilă de atât. Pur și simplu ea îi face independenți și face asta în tăcere. Acesta este marele avertisment din Deuteronom 8. Dumnezeu i-a spus efectiv lui Israel mai dinainte exact ce avea să se petreacă odată ce lucrurile urmau să meargă bine: stomacuri pline, case sigure, pământ roditor. Totul arată perfect. Dar ce vine odată cu asta? Pericolul.

Avertismentul spune așa: „Vezi să nu zici în inima ta: ‚Tăria mea și puterea mâinii

mele mi-au câștigat aceste bogății'" (Deut. 8:17). Observă unde se află, de fapt, acest gând: nu într-un discurs public grandios, ci pur și simplu acolo, în inimă. Suficiența de sine rareori sună sfidător, nu-i așa? Ea sună a ceva rațional. Sună ca și cum ar fi un lucru responsabil și aducător de liniște. Pur și simplu nu te mai rogi așa cum te rugai înainte pentru că, ei bine, lucrurile sunt „acoperite". Nu-L mai rogi pe Dumnezeu pentru „pâinea cea de toate zilele", pentru că ai destule provizii în depozit sau în cont. Da, desigur, tu încă mai crezi în El, doar că nu mai *simți*, de fapt, că depinzi de El.

Aceasta este schimbarea de care Scriptura încearcă să ne avertizeze. Să fim realiști: dependența este inconfortabilă și întotdeauna a fost percepută așa. Tocmai de aceea banii sunt atât de ispititori. Ei ne oferă o modalitate de a ne simți în siguranță fără

să trebuiască să cerem ajutorul cuiva, iar asta Îl include și pe Dumnezeu.

Am stat personal alături de oameni care nici măcar nu și-au dat seama cât de departe ajunseseră lucrurile până când ceva le-a zdruncinat, în final, sentimentul de control. Poate că a fost o scădere a preței, o sperietură legată de sănătate sau o pierdere bruscă. Ceea ce a ieșit la iveală în acele momente nu a fost doar o frică brută, ci o surpriză totală. Încetul cu încetul, aproape fără să-și dea seama, ei începuseră să trăiască de parcă Dumnezeu ar fi fost opțional.

Afirmația din Deuteronom 8 nu condamnă bogăția. Ea condamnă uitarea. Este vorba despre a uita cine te-a adus aici de la bun început, a uita cine te-a susținut când nu aveai absolut nimic, a uita că fiecare lucru bun a fost primit înainte de a fi administrat vreodată. În realitate, bogăția nu elimină dependența ta, ci

doar o deghizează. Iar când această deghizare este suficient de convingătoare, inima începe să se încreadă în ceea ce poate vedea, în loc să se încreadă în Dumnezeul pe care nu-L poate vedea. Așadar, ia seama la tine însuți: ce lucru ai pe care să nu-l fi primit?

EVITAREA RUINEI FINANCIARE. AVERTISMENTUL BIBLIC CONTRA ÎMBOGĂȚIRII RAPIDE

Dacă suficiența de sine este idolul tăcut din fundal, graba este cea care îți cere atenția. Biblia ne avertizează cu privire la pericolul de a ne grăbi să ne îmbogățim, nu pentru că a te mișca repede este întotdeauna ceva greșit, ci pentru că graba scoate adesea la lumină ce se petrece în interiorul nostru. Când cineva este disperat să devină bogat *imediat*, de obicei vrea să scape de ceva, cum ar fi frica, rușinea, comparația sau sentimentul că a rămas în urmă. Cartea Proverbe ne arată clar acest

lucru. Ea nu laudă bogăția câștigată repede, ci dimpotrivă, spune că un asemenea fel de bogăție se risipește și aduce necazuri. Iar graba nu ține întotdeauna doar de viteză. Ea poate ține și de mijloace ilegale. Schemele de îmbogățire rapidă sunt ispititoare pentru că promit ușurare fără o creștere reală. Ele oferă rezultate fără proces și control fără răbdare. Această combinație este riscantă nu doar pentru contul tău bancar, ci și pentru sufletul tău.

Fiecare generație își pune aceeași întrebare: „Este ceva diferit de data aceasta? Este aceasta scurtătura pe care o așteptam?" Răspunsul este aproape întotdeauna nu. Eu aud, de asemenea, oameni întrebând dacă investițiile pe piața de acțiuni nu sunt pur și simplu „jocuri de noroc creștine". Biblia nu folosește termenii financiari de astăzi, dar ne oferă câteva principii de bază. Jocurile de

noroc țin de șansă și de evitarea responsabilității, în speranța că norocul te va salva. Atunci când sunt făcute bine, investițiile înseamnă participarea la muncă reală, valoare reală și creștere reală în timp. Dar iată care este adevărul: aceeași acțiune poate fi sau nu un act de credincioșie, în funcție de motivațiile tale. Dacă investești din lăcomie, nerăbdare sau din nevoia de control, nu contează cât de bine arată portofoliul tău de acțiuni. Idolul este tot acolo. Dar dacă investești cu înțelepciune, răbdare și o dorință reală de a-ți folosi bine resursele, atunci este ceva cu totul diferit.

Ideea este că Scriptura nu se mulțumește niciodată doar să privească la ceea ce faci. Dimpotrivă, ea este preocupată, ba chiar foarte mult, de motivația din spatele tuturor lucrurilor. Graba? Sincer vorbind, de cele mai multe ori, graba este pur și simplu

o inimă întru totul epuizată de încercarea de a aștepta ajutorul de la Dumnezeu. Ea se simte ca o nevoie frenetică de ușurare – acum vreau asta. Siguranță? Acum. Statut? Acum. Iar când astfel de dorințe „acaparatoare" ajung la volan, discernământul adevărat este practic scos din mașină. Să fim sinceri pentru o clipă: piața se pricepe destul de bine la câteva lucruri. Ea pune capitalul în mișcare, răsplătește productivitatea și reflectă ceea ce se petrece în lumea reală. Dar ea este, și nu pot sublinia îndeajuns acest lucru, cu totul incapabilă să facă munca spirituală grea pe care încercăm să i-o punem în cârcă. Ea nu-ți poate da pace. Ea nu-ți va da o identitate. Ea nu-ți va spune niciodată când ai, în sfârșit, „suficient" (în mare parte pentru că piața nici măcar nu știe ce înseamnă acel cuvânt). Și, desigur, ea nu poate purta povara viitorului tău. Când încercăm să o forțăm să facă aceste lucruri,

ea încetează să mai fie un instrument și începe să se comporte ca un dumnezeu jalnic și mărunt – un idol.

Tocmai de aceea Biblia continuă să ne readucă la aceeași atitudine, una de recunoștință, dependență, răbdare și generozitate. Eu nu cred că ar trebui să le privim ca pe niște „steluțe de aur morale" pe care să le colecționăm. De fapt, ele sunt măsuri de protecție pentru propria noastră sănătate mintală. Dacă este să fim realiști, banii sunt un dumnezeu cu adevărat jalnic. Ei sunt pretențioși, complet imprevizibili și nu le pasă câtuși de puțin de sufletul tău. Însă Dumnezeu nu este amenințat de o prăbușire a pieței. El nu începe să intre în panică atunci când cifrele de pe ecran devin roșii. El nu are nevoie să-ți „pui viața în ordine" sau să-ți asiguri contul bancar înainte ca El să poată fi vrednic de încredere.

De aceea, hai să facem o „cercetare a inimii" în privința avuțiilor sau activelor tale. Nu, nu este vorba despre frică, ci despre a fi sincer cu tine însuți, cu adevărat sincer, înainte ca piața să te oblige să fii astfel.

Trebuie să-ți pui întrebările care te lovesc în plin: „Pe ce mă bazez, de fapt, chiar acum? Ce îmi este teamă să pierd?" Altfel spus, ce s-ar întâmpla dacă Dumnezeu ți-ar lua unul dintre aceste lucruri? Relația ta cu El s-ar prăbuși pur și simplu în țărână sau s-ar dovedi, în final, ceva real? Acestea nu sunt întrebări la care răspunzi „o dată pentru totdeauna", pentru că ele revin în fiecare sezon, pentru că idolii nu rămân pur și simplu morți. Ei se ascund în cotloanele tăcute și așteaptă să devii stresat. Scopul nu este să fugi de piață sau de arena de luptă, ci să treci prin ea fiind cu adevărat treaz. Scopul este să investești fără să ridici un altar închinat cifrelor, să crești fără să

te agăți de rezultate cu pumnii încleștați. Este vorba despre a ține totul în mâini deschise, nu cu pumnii strânși. Iar acest lucru nu îi vine natural niciunuia dintre noi, ci este ceva ce trebuie învățat lent, încetul cu încetul, adesea prin câteva „lecții grele" care dor cu adevărat. Dar îți spun că merită tot efortul, pentru că piața va încerca să-ți acapareze inima dacă o lași să facă asta. Iar Scriptura este destul de clară într-o privință: numai Dumnezeu o merită cu adevărat.

PARTEA A TREIA. PRINCIPII PENTRU ÎNȚELEPCIUNEA FINANCIARĂ

PRINCIPII PRACTICE

Înțelepciunea are un glas mai suav decât ambiția. Ea nu se grăbește, nu se laudă și rareori se anunță singură. De cele mai multe ori, din exterior, ea pare chiar plictisitoare. Și aceasta este o parte a problemei. De obicei, oamenii nu ignoră înțelepciunea pentru că o urăsc, ci pentru că pare lentă. Dar Scriptura nu tratează niciodată înțelepciunea ca pe ceva opțional, mai ales când sunt implicați banii, și nu pentru că banii ar fi

speciali, ci pentru că ei scot repede la lumină nerăbdarea.

Ceea ce faci cu resursele tinde să dezvăluie ce crezi despre timp, control și Dumnezeu. De aceea, sfaturile financiare creștine se concentrează adesea mai mult pe inimă decât pe foaia de calcul. Cartea Proverbe nu oferă formule, ci o atitudine. Ea te învață cum să stai în picioare într-o lume în care rezultatele sunt nesigure, iar ispita este zgomotoasă. Urmând principiile biblice ale finanțelor, noi învățăm că adevărata siguranță nu se găsește în averea strânsă, ci în caracterul Celui care poartă de grijă. Această perspectivă ne permite să ne concentrăm pe investițiile în lucruri care vor dăinui dincolo de această lume, în loc să urmărim câștigurile rapide și zgomotoase ale ambiției. Înțelegerea a ceea ce spune Biblia despre economisirea banilor prin prisma principiilor ei de înțelepciune ne ajută

să trecem de la frică la o credincioșie statornică și liniștită.

DIVERSIFICARE ȘI HĂRNICIE

„Împarte-o în șapte și chiar în opt, căci nu știi ce nenorocire poate da peste pământ". Acest verset din Eclesiastul 11:2 este citat de secole pentru că el s-a dovedit adevărat în viața reală. Nu știi ce nenorocire poate veni. Nu știi care efort va eșua și care va rămâne în picioare. Așadar, nu-ți pui toate resursele într-un singur rezultat și nu numești asta credință. Diversificarea nu este lașitate, ci înțelepciune. Biblia nu laudă niciodată nechibzuința, dar nici paralizia. Diversificarea se află la mijloc. Ea spune: „Voi munci, dar nu voi pretinde că pot vedea viitorul". Ea recunoaște limitele fără să renunțe la responsabilitate.

Este ispititor să-ți pui toate ouăle într-un singur coș, cum spune zicala, pentru că pare

o decizie hotărâtă. Pare ceva încrezător și îți dă iluzia controlului. Dar Scriptura ne amintește mereu că noi nu controlăm rezultatele, ci doar ascultarea. Hărnicia înseamnă să fii prezent, să planifici, să gândești, să împarți riscul, în loc să-l negi. Diversificarea nu este frică deghizată în strategie. Ea este smerenie practicată în timp. Am văzut oameni care au spiritualizat concentrarea investițiilor spunând: „Chiar cred în acest singur lucru". Uneori, aceasta este convingere. Alteori, este doar o încăpățânare peste care a fost lipit un verset biblic. Înțelepciunea pune întrebări mai dificile: Ce se întâmplă dacă acest lucru eșuează? Cine plătește prețul? Pot suporta pierderea fără să devin amărât sau disperat? Cartea Eclesiastul prezumă existența incertitudinii și autorul ei nu își cere scuze pentru ea. Ea nu promite protecție împotriva incertitudinii, dar te învață cum să trăiești într-o manieră sănătoasă

în mijlocul ei. Aceasta este înțelepciunea.

INVESTIȚII PE TERMEN LUNG. ÎNȚELEPCIUNEA RĂBDĂRII ȘI A VIZIUNII

Răbdarea nu pare un lucru spiritual atunci când sunt implicate cifre. Ea pare ineficientă. Ai impresia că rămâi în urmă. Ai impresia că toți ceilalți se mișcă mai repede. Scriptura nu redefinește răbdarea ca să o facă mai captivantă. Ea o păstrează simplă. Răbdarea înseamnă să aștepți fără să-ți pierzi echilibrul. Înseamnă să rămâi statornic atunci când nu se întâmplă nimic spectaculos. Roada Duhului nu se aplică doar relațiilor. Ea se aplică și felului în care gestionezi timpul, iar banii au un fel de a pune repede la încercare acest lucru.

Cele mai multe decizii proaste nu sunt luate pentru că oamenilor le lipsesc informațiile, ci pentru că oamenii nu pot aștepta.

Ei vor eliberare. Vor certitudine. Vor progres pe care să-l poată vedea aici și acum. Cartea Proverbe vorbește adesea despre grabă, dar niciodată într-un fel favorabil. Graba sare peste etape. Graba ignoră avertismentele. Graba schimbă ziua de mâine pe ziua de azi și numește asta oportunitate. Perspectiva pe termen lung nu înseamnă să nu faci nimic. Înseamnă să înțelegi că creșterea cere timp și că forțarea ei strică adesea lucruri pe care nu intenționai să le strici. Înseamnă să accepți că plictiseala este uneori parte din credincioșie. Am văzut oameni răbdători considerați nechibzuiți chiar până în momentul în care statornicia lor a dat roade. Am văzut, de asemenea, oameni nerăbdători care au părut străluciți o vreme și apoi au dispărut în neant când lucrurile s-au prăbușit. Perspectiva pe termen lung înțelege că Dumnezeu nu Se grăbește, că timpul Lui nu este agitat, că așteptarea nu este

timp irosit atunci când se face cu încredere.

ETICA BIBLICĂ ÎN INVESTIȚII

Aici lucrurile devin inconfortabile, pentru că înțelepciunea nu se oprește la randamentele investițiilor. Ea întreabă de unde provin aceste randamente. Scriptura nu separă niciodată banii de moralitate. Acesta este un obicei modern, dar Biblia pornește de la premisa că profitul nu este niciodată neutru. El provine întotdeauna de undeva. Din munca cuiva sau din pierderea cuiva. Sau poate din nevoia cuiva ori din slăbiciunea cuiva. Nu ar trebui să ne pese de aceste aspecte?

Am cunoscut cândva un misionar creștin care le împrumuta bani unor persoane care investeau pe piața de acțiuni. Banii lui erau garantați prin documente legale și prin garanția materială oferită de cel împrumutat. Dar sugestia că practicile lui de investiții

ar fi avut o moralitate îndoielnică nu l-a convins.

Toate acestea ridică o întrebare dificilă. De pe urma a ce beneficiez eu? Alegerea investițiilor bazate pe credință nu înseamnă să găsești ceva etichetat cu numele „creștin" și să presupui că este ceva curat din punct de vedere etic. Trebuie să fii atent. Trebuie să refuzi să obții profit din lucruri care Îl întristează în mod clar pe Dumnezeu, chiar dacă ar avea randamente bune. Asta nu înseamnă că fiecare decizie este simplă, pentru că noi trăim într-o economie complicată. Granițele nu sunt întotdeauna clare, dar dificultatea nu este o scuză pentru nepăsare.

Scriptura îi cheamă constant pe copiii lui Dumnezeu să le pese de felul în care bogăția este generată, nu doar de felul în care ea este folosită ulterior. Nu poți să-L binecuvântezi pe Dumnezeu cu profituri care au presupus

să-ți ignori conștiința pe parcurs și să numești asta credincioșie. Am auzit oameni spunând: „Voi folosi banii pentru ceva bun". Uneori, acest lucru este adevărat, dar alteori este o modalitate de a reduce la tăcere întrebări asupra cărora oamenii nu vor să zăbovească. Înțelepciunea te încetinește suficient de mult încât să-ți pui aceste întrebări: Ce susțin eu? Cine este vătămat? Aș mai avea pace dacă aș cunoaște întreaga poveste din spatele acestor bani? Scuz ceva doar pentru că este profitabil? Investițiile bazate pe credință nu țin de perfecțiunea morală, ci de integritate, de refuzul de a-ți separa credința de finanțele tale, ca și cum lui Dumnezeu I-ar păsa doar de o singură parte a vieții tale.

Vocabularul înțelepciunii nu este spectaculos: diversificare; răbdare; etică. Niciunul dintre aceste cuvinte nu ajunge în titlurile

buletinelor de știri. Ele nu promit rezultate rapide, nici nu hrănesc ego-ul. Dar ele fac altceva: te mențin cu picioarele pe pământ și te ajută să iei decizii cu care poți trăi mai târziu, decizii care nu necesită justificări constante, decizii care nu te golesc pe dinăuntru în timp. Înțelepciunea acceptă limitele, respectă timpul și îi pasă de oameni. Ea înțelege că, deseori, credincioșia pare neînsemnată în clipa de față și semnificativă doar privind la situație retrospectiv.

Cartea Proverbe nu promite niciodată că înțelepciunea te va face bogat. Ea promite că te va împiedica să te ruinezi de unul singur. Iar înțelepciunea este un dar de care mulți oameni nu își dau seama că au nevoie decât atunci când este prea târziu. Banii vor oferi întotdeauna scurtături, piața va răsplăti adesea viteza, dar înțelepciunea continuă să pună o întrebare diferită. Ea se întreabă nu

doar „Va funcționa acest lucru?”, ci și „Ce fel de om voi deveni dacă voi continua să fac asta?” Această întrebare nu are un răspuns numeric, dar este întrebarea pe care Scriptura o pune mereu înaintea noastră și merită să-i răspundem cu grijă.

PARTEA A PATRA. ADMINISTRAREA CREȘTERII

GHIDUL ISPRAVNICULUI PENTRU ADMINISTRAREA AVUȚIEI ȘI A RESURSELOR

Vine un moment în care lucrurile încep să crească. Nu doar puțin, ci suficient cât să observi asta, suficient cât deciziile să înceapă să conteze mai mult. Mai mulți bani în mișcare, mai multe opțiuni, mai multe voci care îți spun ce ar trebui să faci în continuare. De obicei, acela este momentul când oamenii devin neliniștiți, și nu pentru că creșterea ar fi ceva rău, ci pentru că ea scoate lucruri la lumină. Ea scoate la lumină în cine te încrezi și de ce anume îți este frică.

Acel moment scoate la iveală dacă te vezi pe tine însuți ca un ispravnic sau ca un proprietar care, în sfârșit, are puțin spațiu de respiro. Administrarea creșterii nu înseamnă să devii mai abil, ci să rămâi cu picioarele pe pământ atunci când miza a crescut. Tocmai aici trebuie să ne întrebăm ce spune Biblia despre economisirea banilor, astfel încât să nu alunecăm, fără să ne dăm seama, într-o mentalitate de încredere în propriile puteri. Când cifrele cresc, ispita legată de ceea ce spune Biblia despre lăcomie crește adesea odată cu ele.

Adevărata isprăvnicie înseamnă să recunoști că creșterea este un instrument dat cu scopul de a investi cu o perspectivă veșnică. Nu este vorba doar despre confort, ci mai degrabă despre libertatea financiară prin isprăvnicie, care ne permite să-i binecuvântăm pe alții și să construim o avere generațională

potrivit principiilor biblice, fără să ne pierdem sufletele în acest proces. Pentru a rămâne cu picioarele pe pământ, avem nevoie să ne încredem în Dumnezeu cu privire la economiile noastre pentru pensie și cu privire la fiecare alt activ sau avuție, amintindune că suveranitatea lui Dumnezeu asupra economiei este singurul lucru care rămâne statornic atunci când miza este mare.

DĂRUIEȘTE MAI ÎNAINTE DE TOATE. PUTEREA PRIMELOR ROADE ÎN FINANȚE

Scriptura pune dărnicia pe primul loc dintr-un motiv anume, și asta nu pentru că Dumnezeu ar avea nevoie de bani și nici pentru că generozitatea ar fi o tehnică prin care să obții mai multe averi ulterior, pentru că nu este. Dărnicia vine mai întâi, pentru că ea spune adevărul înainte să investești, înainte să planifici, înainte să faci să crească ceva. Dărnicia răspunde unei singure întrebări

simple: Cui îi aparține acest lucru? A dărui primele roade nu are de-a face cu ceea ce îți rămâne, ci cu ce este prioritar. Ea are de-a face cu a recunoaște, într-un fel foarte practic, că ceea ce ai în mâini nu a început cu tine și nu se încheie cu tine. Tu dăruiești mai întâi pentru că astfel păstrezi ordinea corectă.

Dacă nu poți să dăruiești, nu ar trebui să investești, și asta nu pentru că investițiile ar fi ceva păcătos, ci pentru că investițiile fără generozitate împietresc inima și te învață să-ți dezvolți abilitatea fără a renunța la control. Această combinație rareori se termină cu bine, căci ispravnicii trebuie întotdeauna să dea socoteală față de proprietar. Am văzut oameni devenind foarte pricepuți la sporirea averii lor, dar foarte slabi în a se încrede în Dumnezeu. Atunci când este făcută cu sinceritate, dărnicia întrerupe

această alunecare. Ea te obligă să-ți slăbești strânsoarea înainte ca cifrele să devină mai mari și scuzele mai puternice. Dărnicia nu te face iresponsabil, dar te face sincer. Ea spune: „Această creștere nu m-a salvat și nici nu mă va salva, pentru că ea nu poate face asta". Când dărnicia vine mai întâi, investițiile își păstrează locul cuvenit, rămânând un instrument, nu un mântuitor, nici o sursă de identitate. Ele rămân doar o modalitate de a administra ceea ce Dumnezeu ți-a încredințat deja.

DATORIILE ȘI EFECTUL DE CONDIȚIONARE

Aici lucrurile devin dificile. Datoria nu este ceva abstract, ci ceva relațional. Ea formulează pretenții asupra viitorului tău înainte ca tu să ajungi acolo. Îndatorarea îți limitează opțiunile, îți reduce marja de manevră și, în timp, modelează în tăcere deciziile

în feluri pe care oamenii nu le observă întotdeauna. Scriptura nu privește datoria cu ușurință, și asta nu pentru că împrumutul ar fi întotdeauna ceva păcătos, ci pentru că robia este întotdeauna periculoasă. „Cel ce ia cu împrumut este robul celui ce-i dă cu împrumut" nu este poezie (Prov. 22:7). Este o observație practică. Îndatorarea limitează libertatea, iar libertatea contează dacă vrei să-I slujești lui Dumnezeu fără să ceri constant permisiunea din partea celor față de care te-ai legat.

Am stat alături de oameni care voiau să dăruiască, voiau să ajute, voiau să răspundă nevoilor altora, dar nu puteau. Și asta nu pentru că erau zgârciți, ci pentru că erau îngropați în datorii. Plățile datoriilor vorbeau mai tare decât convingerile lor. Efectul de condiționare hotărâse deja ce era posibil și ce nu pentru ei. Eliberarea de datorii

este rareori spectaculoasă; ea este lentă și umilitoare. Ea îți cere să le spui nu unor lucruri pe care, tehnic vorbind, ți le-ai putea permite. Ea cere răbdare într-o societate care răsplătește viteza. Și ea îți cere să recunoști că o parte din creștere a fost construită pe presiune, nu pe o marjă de profit. Datoria promite accelerare, ceea ce de obicei vine la pachet cu anxietate sau îngrijorare. Asta nu înseamnă că orice formă de efect de acest fel este rea, dar înseamnă că ar trebui să te întrebi cât te costă datoria dincolo de dobândă. Îți fură ea somnul? Îți reduce generozitatea? Te blochează în alegeri pe care ai prefera să nu le faci? Isprăvnicia pune aceste întrebări înainte ca sumele să crească. Libertatea creează spațiu, spațiu pentru a dărui, spațiu pentru a schimba direcția, spațiu pentru a răspunde atunci când Dumnezeu te îndeamnă spre ceva neașteptat. Datoria, mai ales când se acumulează, îți fură acest spațiu.

FONDUL DE URGENȚĂ ȘI GESTIONAREA RISCULUI. PREGĂTIREA PENTRU PLOAIE

Scriptura nu se opune economisirii. Ea se opune încrederii în economii în locul încrederii în Dumnezeu. Există o diferență aici. A te pregăti pentru ploaie nu este pesimism, ci realism. Lucrurile se pot strica, locurile de muncă se schimbă, sănătatea slăbește, iar urgențele nu îți cer permisiunea ca să vină în viața ta. Biblia nu socotește niciodată pregătirea drept lipsă de credință. Iosif a depozitat grâne, iar cartea Proverbe laudă furnica pentru acest spirit de economisire. Domnul Isus prezumă că oamenii calculează cheltuiala înainte de a construi. Un fond de urgență nu este o declarație că Dumnezeu nu va purta de grijă, ci o recunoaștere că purtarea Lui de grijă vine adesea prin înțelepciunea exercitată din timp de către noi. Problema apare atunci când

economiile se transformă în izolare, când rezervele încetează să mai fie o plasă de protecție și încep să devină un zid între tine și dependența de Dumnezeu.

Cât înseamnă suficient pentru fondul de urgență? Unii consilieri financiari recomandă echivalentul cheltuielilor pentru trei luni, alții pentru șase luni. Suma corectă poate fi mai greu de cuantificat, dar acest sfat te poate ajuta.

Un fond de urgență în termeni creștini ar trebui să facă două lucruri în același timp. El ar trebui să ofere stabilitate atunci când lucrurile merg prost și ar trebui să-ți păstreze inima sensibilă. Asta înseamnă să economisești fără panică, să planifici fără obsesie, să te pregătești fără să pretinzi că ai acoperit toate rezultatele posibile. Economiile sunt menite să te slujească, nu să reducă rugăciunea la tăcere. Am văzut oameni care au

economisit cu credincioșie și au răspuns la urgențe cu calm, generozitate și fără frică. Am văzut, de asemenea, oameni care au economisit obsesiv și au continuat să ducă vieți pline de anxietate, îngrijorare și închidere față de alții. Diferența nu a fost făcută niciodată de mărimea fondului de urgență, ci de locul în care era pusă încrederea. Este înțelept să te pregătești pentru ploaie, dar nu să crezi că ai eliminat furtunile din ecuație.

Administrarea creșterii financiare nu înseamnă să stăpânești un sistem, ci să păzești o atitudine. Pe măsură ce avuțiile tale cresc, vor crește și ispitele, mai ales cea de a te baza pe tine însuți, de a-ți spori controlul, de a măsura siguranța prin cifre în loc de credincioșie. Nimic din toate acestea nu se întâmplă dintr-odată, ci treptat. Iată de ce Scriptura continuă să-i cheme pe oameni înapoi la niște practici simple. Dăruiește mai întâi.

Evită robia. Planifică sincer. Continuă să te încrezi în Dumnezeu. Acestea nu sunt strategii avansate. Sunt măsuri de protecție. Sunt însăși viața.

Creșterea avuției nu te face automat un ispravnic mai bun. Ea îți oferă pur și simplu mai multe ocazii să fii un astfel de ispravnic sau să nu fii. Scopul nu este să crești mai repede, ci să crești fără să-ți pierzi echilibrul, să administrezi mai mult fără să venerezi mai mult acel lucru, să rămâi receptiv față de Dumnezeu atunci când viața devine mai zgomotoasă și alegerile mai apăsătoare.

O bună administrare a creșterii banilor nu ajunge în titlurile buletinelor de știri, dar creează ceva mult mai valoros: creează libertate, libertatea de a dărui fără frică, libertatea de a sluji fără ezitare, libertatea de a te încrede în Dumnezeu atunci când cifrele se schimbă. Aceasta este munca practică a

unui ispravnic, și ea contează cu atât mai mult cu cât secerișul durează mai mult.

PARTEA A CINCEA. BOGĂȚIA CARE DĂINUIE MAI MULT DECÂT LUMEA

INVESTIȚIA ÎN VEȘNICIE

Oamenii vorbesc despre bogăție ca și cum ar fi ceva de substanță, ceva de durată, ceva pe care te poți sprijini, în cele din urmă și în siguranță, odată ce ai construit sau ai acumulat destulă avere. Dar Scriptura spulberă mereu această idee, și nu o face cu mânie, ci pur și simplu cu sinceritate. Tot ce există în această lume se uzează. Molia și rugina distrug; sistemele se schimbă; monedele își schimbă valoarea; conturile cresc și scad, și chiar lucrurile care par stabile acum

nu vor rămâne așa pentru totdeauna. Biblia nu ne cere niciodată să pretindem contrariul. Ea ne cere să hotărâm în ce vrem să investim cu adevărat.

Veșnicia nu este o evadare din această lume. Ea este lentila pe care Scriptura o folosește pentru a ne spune adevărul. Când investim în lucruri care dăinuie mai mult decât lumea, recunoaștem că singura siguranță adevărată se găsește dincolo de lucrurile materiale.

Această schimbare de perspectivă se află în centrul investiției cu o perspectivă veșnică. Ea schimbă felul în care privim fiecare dolar, îndepărtându-ne de frica pierderii și îndreptându-ne spre bucuria libertății financiare prin isprăvnicie. În loc să ne agățăm de ceea ce este trecător, ajungem să găsim pace în incertitudinea financiară pentru că știm cine ține viitorul în mâinile Sale.

Când acordăm prioritate principiilor biblice despre administrarea banilor, încetăm să ne sprijinim pe nisipurile mișcătoare ale pieței și începem să construim pe ceva mult mai temeinic. În final, totul are de-a face cu a ne încrede în Dumnezeu cu privire la economiile noastre pentru pensie și cu privire la nevoile noastre zilnice deopotrivă, odihnindu-ne în realitatea suveranității lui Dumnezeu asupra economiei.

PUNGA CE NU SE ÎNVECHEȘTE

Domnul Isus Hristos spune ceva ciudat în Luca 12. El le spune ucenicilor Lui să-și vândă averile și să dăruiască în folosul celor nevoiași. Apoi și explică de ce: „Vindeți ce aveți și dați milostenie. Faceți-vă rost de pungi care nu se învechesc, o comoară nesecată în Ceruri, unde nu se apropie hoțul, și unde nu roade molia" (v. 33). Acest îndemn îi neliniștește pe oameni, pentru că, în mintea

lor, sună a ceva nechibzuit și iresponsabil. Este ca și cum Domnul Isus le-ar cere oamenilor să renunțe cu totul la a-și asigura cele necesare vieții. Dar dacă citești cu atenție, nu asta face El. Domnul Isus nu condamnă asigurarea celor necesare. El confruntă falsa siguranță. Problema nu este faptul că deții bunuri. Problema este că te încrezi în ele, că tu crezi că ele te pot proteja de pierdere, de frică, de viitor. Isus încearcă să slăbească această strânsoare din inimile noastre.

Vânzarea și dărnicia nu sunt porunci menite să ne golească toate conturile. Ele sunt practici menite să scoată la lumină unde se află cu adevărat încrederea noastră. Așa vezi unde se află comoara ta. Când dăruiești cu generozitate, mai ales în moduri care te costă, spui ceva cu voce tare prin felul în care trăiești: „Viitorul meu nu este încuiat în ceea ce dețin". Aceasta este punga

ce nu se învechește: nu un cont pe care îl poți urmări, ci o atitudine cu care trăiești, cu mâinile deschise, cu o strânsoare relaxată, cu disponibilitatea de a te despărți de ceea ce ai putea păstra, și asta nu pentru că ai totul planificat în viață, ci pentru că Dumnezeu este de partea ta. Tatăl tău găsește plăcere să îți dea Împărăția.

Asta nu înseamnă să-ți neglijezi familia. Scriptura nu laudă niciodată lipsa de responsabilitate. A-i purta de grijă familiei face parte din credincioșie și isprăvnicie. Dar Domnul Isus este clar în privința ordinii. A-ți asigura cele necesare vieții nu este același lucru cu a le păstra cu orice preț. Poți să îți asiguri cele necesare cu înțelepciune fără să construiești o fortăreață în jurul tău. Punga care nu se uzează crește de fiecare dată când alegi generozitatea în locul acumulării, de fiecare dată când împlinești o nevoie reală în

loc să hrănești frica și de fiecare dată când acționezi ca și cum Dumnezeu ar fi în continuare Cel care te poartă.

RĂSPLATA CREDINCIOȘIEI

Lumea măsoară succesul prin rezultate: cifre mai mari, creștere mai rapidă, recunoaștere publică. Dar Scriptura îl măsoară diferit: „Bine, rob bun și credincios" (Matei 25:23). Acesta este câștigul spre care Scriptura ne îndreaptă privirile neîncetat. Nu spre aplauze, nici spre comparație, ci spre aprobarea din partea Domnului, care ne-a încredințat resursele de la bun început. Credincioșia este mai puțin gălăgioasă decât succesul. Ea nu apare întotdeauna în grafice sau în titlurile știrilor. Uneori ea arată ca o ascultare îndelungată și statornică în aceeași direcție. Alteori ea arată ca reținere atunci când ai fi putut forța lucrurile mai mult. Și alteori arată ca o dărnicie pe care nimeni nu o vede.

Slujitorul din Pilda lui Isus nu a fost lăudat pentru că era strălucit, ci pentru că a fost credincios, pentru că a făcut ceea ce i s-a cerut cu ceea ce i-a fost încredințat. Acest lucru schimbă felul în care te gândești la rentabilitatea investiției. Adevăratul câștig nu constă doar în ceea ce se întoarce la tine aici, pe Pământ, ci și în măsura în care viața ta se aliniază la scopurile lui Dumnezeu, dacă alegerile tale au reflectat încredere în loc de frică, dacă ai administrat cu integritate ceea ce ți-a fost dat. Am cunoscut oameni care au luat decizii înțelepte, care au crescut treptat și au trăit cu generozitate, dar care nu au fost niciodată impresionanți după standardele lumii. Și am cunoscut oameni care au părut extraordinar de prosperi o vreme, după care s-au prăbușit în liniște sub greutatea acelui succes. Numai una dintre aceste vieți se încheie în pace. Răsplata credincioșiei nu este întotdeauna vizibilă

acum. Disciplina pe care credincioșia o cere poate fi dureroasă pe termen scurt, și asta face parte din ceea ce înseamnă să fii credincios, anume să continui să mergi înainte fără să ai nevoie de confirmări constante; să te încrezi că Dumnezeu vede ceea ce alții nu văd. Într-o zi, nu va mai trebui să justifici nimic. Nu va mai trebui să-ți explici alegerile făcute. Domnul va ști, iar tu vei secera roada dătătoare de pace a neprihănirii.

PACEA FINANCIARĂ. GĂSIREA ODIHNEI ÎN DUMNEZEU, CEL CARE POARTĂ DE GRIJĂ

Cea mai mare parte a îngrijorării legate de bani nu are de-a face cu banii, ci cu identitatea. Oamenii se îngrijorează pentru că nu știu cine sunt în absența cifrelor, a rezervei de bani, a sentimentului că țin lucrurile sub control. Când finanțele par nesigure, ele nu amenință doar confortul, ci și înțelegerea

identității proprii. Scriptura continuă să ne tragă înapoi spre un alt centru. Tu nu ești ceea ce deții. Nu ești ceea ce ai acumulat. Nu ești ceea ce poți asigura pentru tine însuți. Ești un copil, copilul lui Dumnezeu. Înfierea ta schimbă totul. Duhul lui Dumnezeu ne face în stare să strigăm: „Ava!" Copiii nu pretind că nu există niciun pericol, dar nici nu poartă întreaga povară a purtării de grijă. Aceasta Îi aparține Tatălui.

A te odihni în Cel care poartă de grijă nu înseamnă să ignori facturile sau responsabilitățile. Înseamnă să refuzi să le lași să te definească. Înseamnă să-ți faci munca într-o manieră cinstită, apoi să dormi noaptea liniștit pentru că ești încredințat că Dumnezeu încă lucrează atunci când tu nu lucrezi. „Cum pot să nu mă mai îngrijorez de bani ca și creștin?" Această întrebare apare des. Iar răspunsul rareori este un truc sau o formulă magică.

Nu, ci ea ține de o schimbare a temeliei. Îngrijorarea se estompează atunci când identitatea se așază ferm. Când știi cui aparții, banii își pierd o parte din putere. Ei încă mai contează, dar pur și simplu nu mai au dreptul să vorbească primii sau cel mai zgomotos. Am văzut oameni cu mijloace modeste din punct de vedere financiar trăind liniștiți pentru că se încredeau profund în Dumnezeu. Și am văzut oameni cu belșug de avuții trăind într-o tensiune constantă pentru că ei credeau că totul depinde de ei. Diferența între ei nu a fost niciodată inteligența, ci locul în care și-au plasat siguranța. Odihna nu este ceva ce dobândești o singură dată, ci ceva la care te întorci constant și mai ales când economia se clatină, mai ales când planurile se schimbă, mai ales când viitorul pare neclar. A te odihni în Cel care poartă de grijă înseamnă să alegi să crezi și să faci

asta iar și iar, fiind încredințat că Dumnezeu știe de ce ai nevoie și că El nu întârzie să poarte de grijă.

La finalul zilei, întrebarea este simplă: Ce va mai conta atunci când toate celelalte lucruri se vor stinge? Conturile se vor închide, titlurile vor fi uitate, iar avuțiile vor trece în mâinile altcuiva. Scriptura nu tratează niciodată acest lucru ca pe o tragedie, ci ca pe ceva normal. Ceea ce rămâne vor fi credincioșia, generozitatea, încrederea, ascultarea tăcută, pe care nimeni nu a văzut-o, alegerile făcute cu mâna deschisă, care nu aveau sens pe hârtie și convingerea statornică potrivit căreia Dumnezeu a fost suficient. Aceasta este bogăția care dăinuie mai mult decât lumea. Ea nu se umflă, nu se prăbușește, nu se uzează și este la îndemâna oricui este dispus să investească în ea.

ÎNCHEIERE. TRĂIND ȘI INVESTIND CU MÂNA DESCHISĂ

Am stat odată alături de un bărbat care pierduse aproape totul; nu peste noapte, dar suficient de repede încât să simtă că pământul îi fuge de sub picioare. O afacere pe care îi luase zeci de ani s-o construiască s-a destrămat în câteva luni grele. Decizii care odinioară păreau solide au încetat să mai funcționeze. Pieţele se schimbaseră, datoria devenise tot mai apăsătoare, iar cifrele care îl făcuseră întotdeauna să se simtă stabil, brusc nu mai însemnau nimic. Nu venise la mine ca să îmi vorbească despre strategie, ci pentru că nu mai știa cine era. Ani la rând,

simțul identității lui fusese legat de competență, de capacitatea de a purta de grijă, de a fi cel care avea răspunsuri. Când toate acestea s-au prăbușit, el a simțit că, odată cu ele, se prăbușește ceva mult mai profund. El mi-a spus în șoaptă că pierderea banilor îl durea mai puțin decât pierderea sentimentului că avea valoare.

Am vorbit multă vreme despre diverse lucruri, despre frică, despre rușine, despre tăcerea ciudată care apare când lucrurile în care te-ai încrezut încetează să-ți mai răspundă. La un moment dat în cursul acelei conversații, el a spus ceva ce nu am uitat niciodată: „Cred că aceasta ar putea fi prima dată când mâinile mele sunt cu adevărat deschise". Și nu voia să spună că mâinile lui erau generoase, ci că erau goale. Și, pentru prima dată după ani de zile, el a fost sincer înaintea lui Dumnezeu. Nu impresionant,

nu încrezător, ci pur și simplu prezent. El s-a rugat fără să joace un rol. El a cerut ajutor fără să adauge justificări și s-a încrezut în Dumnezeu nu pentru că lucrurile mergeau bine, ci pentru că nu mai rămăsese nimic de care să se sprijine. Pierderea aceea nu l-a salvat. Dumnezeu a făcut-o. Dar pierderea a îndepărtat ceea ce pretindea că îl salvează. Aceasta este mâna deschisă.

REZULTATELE CREDINCIOȘIEI

Scriptura nu ne spune niciodată să disprețuim bogăția. Ea ne spune să nu ne agățăm de ea. Ea ne amintește iar și iar că tot ceea ce avem în mâini este trecător, că atât bogăția, cât și sărăcia vor trece. Ea îți aduce aminte că nu poți lua nimic cu tine: nici conturile, nici titlurile, nici siguranța pe care ai muncit atât de mult să o construiești. Dar asta nu înseamnă că nimic nu merge mai departe. Nu poți lua banii cu tine, dar

poți trimite înainte în Cer rezultatele credincioșiei tale. Poți trimite generozitatea, poți trimite ascultarea ta, poți trimite încrederea ta, poți trimite alegerile tăcute pe care nimeni nu le-a aplaudat, dar pe care Dumnezeu le-a văzut. Aceste lucruri nu dispar. Ele nu se evaporă când viața ta se sfârșește. Ele sunt adunate, ținute minte, socotite într-un alt fel. Aceste lucruri nu te mântuiesc, dar ele sunt rodul unei relații cu Tatăl.

O mână deschisă nu înseamnă o viață trăită cu nepăsare, ci o viață trăită cu sinceritate. Înseamnă să muncești din greu fără să te închini la muncă. Înseamnă să planifici cu grijă fără să pretinzi că tu controlezi rezultatele. Înseamnă să porți de grijă cu credincioșie fără să crezi că totul depinde de tine. Înseamnă să știi când să dăruiești, când să aștepți și când să renunți. Isprăvnicia nu a avut niciodată de-a face cu a dovedi ce priceput

sau puternic ești, ci cu a te încrede în Dumnezeu în ceea ce a trecut pentru o vreme prin mâinile tale. Și într-o zi, toate acestea trec. Aceasta nu este o amenințare, ci o ușurare. Nu trebuie să le porți pentru totdeauna.

O CHEMARE LA LIBERTATE

Oriunde te-ai afla acum, oprește-te o clipă. Privește-ți mâinile și întreabă-te: De ce mă agăț prea strâns? De ce îmi este teamă să mă desprind? Ce le-am cerut banilor să facă, deși numai Dumnezeu poate face acel lucru? Acest ghid de studiu nu te cheamă să te temi de pierdere. El te cheamă la libertate, libertatea care vine atunci când nu le mai ceri lucrurilor trecătoare să-ți ofere siguranță veșnică.

O RUGĂCIUNE DE ÎNCHEIERE

Doamne, Dumnezeule, Tu vezi lucrarea mâinilor noastre. Tu știi ce construim și de

ce ne este teamă că am putea pierde. Învață-ne să ținem cu smerenie și curaj ceea ce Tu ne dai. Ajută-ne să muncim cu credincioșie fără să ne încredem în muncă. Ajută-ne să ne purtăm de grijă fără panică. Ajută-ne să dăruim fără teamă. Binecuvântează munca noastră. Păzește-ne familiile. Dă-ne înțelepciune în luarea deciziilor și pace în incertitudine. Păstrează-ne mâinile deschise și inimile statornice. Iar când toate socotelile vor fi încheiate și toată munca va fi terminată, fă-ne să stăm înaintea Ta cu bucurie, știind că ne-am încrezut în Tine mai mult decât în ceea ce a trecut prin mâinile noastre. Amin.

MAGNA GRATIA

Noi vestim Evanghelia harului

Asociația MAGNA GRATIA este o organizație creștină non-profit care își concentrează eforturile pe proclamarea Evangheliei prin literatură consecventă doctrinar, prin evanghelizare și echiparea bisericilor evanghelice de limba română.

Dacă ai fost binecuvântat citind această carte, poți ajuta la binecuvântarea altor credincioși, astfel:

1. Recomandă mai departe această carte!
2. Scrie o recenzie pe pagina noastră de internet de unde ai descărcat această carte.
3. Vizitează pagina noastră de internet la **magnagratia.org** și află mai multe despre lucrarea noastră, și citește GRATUIT cele peste 450 de cărți ale unora dintre cei mai buni autori creștini din istorie.
4. Rămâi conectat la noutățile MAGNA GRATIA vizitând profilele noastre de social media și abonându-te la noutăți pe email, așa încât să fii anunțat când publicăm resurse noi.
5. Roagă-te pentru noi.
6. Donează și ajută-ne să mergem mai departe. Donațiile se pot face online pe pagina noastră de internet.

Pentru orice alte informații, scrie la contact@magnagratia.org.

magnagratia.org

